

Rom 13, 10

10: Kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt. Kjærligheten er altså lovens oppfyllelse.

Her trekkes konklusjonen på dette emnet: Kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt. Den holder dermed alle bud - for de forbyr oss alle sammen å gjøre vår neste ondt, og er derfor lovens oppfyllelse. Og når det da her sies at "kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt", og at den dermed er lovens oppfyllelse, så er det også tydelig nok sagt hva Guds egentlige vilje og hensikt med budene er: At vi ikke skal gjøre vår neste noe ondt eller skadelig. At vi alltid skal ha øye med hva som er til nytte og til skade - ikke bare være opptatt med å få gjort enkelte gode gjerninger, men at vi får være og gjøre noe virkelig godt og nyttig for våre medmennesker. Vi vet at i Det nye testamente finner vi ingen slike bud, som bare krever en lydighetsgjerning (også bare såvidt det finnes i GT? Se Heb 9: 9, 10: 1). Nei, Kristus og apostlene gav oss bare bud som hadde virkelig nytte som hensikt, både for oss selv og for vår neste. Dette er også noe vi skal merke oss, når vi leser ordene: "Kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt. Kjærligheten er altså lovens oppfyllelse".

Men når kjærligheten ikke gjør nesten noe ondt, da er det dermed også sagt at den tvert imot gjør sin neste alt godt. For om jeg til og med bare unnlater å gjøre nesten godt når han trenger det, så gjør jeg ham jo dermed vondt. Hvis noen sulter, og jeg ikke gir ham mat, så gjør jeg jo det jeg kan for å drepe ham! Og all erfaring bekrefter jo også at kjærligheten virkelig gjør sin neste alt godt. Bare noen virkelig brenner av kjærlighet, så drives han av den til bare å gjøre godt. Bare vi hadde mye kjærlighet, så ville hele livet vårt være fullt av gode gjerninger, av trivsel og glede. Vi ville vært som Guds engler. Men når kjærligheten tvert imot mangler, da søker alle bare sitt eget beste. Da plager og forfølger en sin neste med ord og gjerninger. Og da er hele livet en kald og øde villmark, full av farlige villdyr.

Å, for et paradiset hadde vært på jord, bare kjærligheten hadde hersket blant oss. Da ville alle være opptatt med at det gikk andre godt. Med ord og gjerninger ville vi bare gjøre mot andre det vi selv ville andre skulle gjøre mot oss. Da ville velsignelse og trivsel blomstre mellom oss, "rettferdighet og fred kysse hverandre" (Sal 85: 11). Kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt, men tvert imot bare godt, og er derfor lovens oppfyllelse. Hovedbudet i vår plikt overfor vår neste er derfor dette: "Du skal elske din neste som deg selv!"

Men når nå dette er det store hovedbudet som inkluderer alle de andre budene (på den andre tavle), vil vi her se litt nærmere på hva dette store budet innebærer. Det lyder altså slik: Du skal elske din neste som deg selv! I dette budet finner vi spesielt fire hovedpunkter, fire viktige forhold vi særlig skal tenke over. Det første er selve personen - han som skal elske. Hvem er så det? Jo, det heter "du" - du selv, ikke bare din nabo, din neste. Nei, det er du som selv skal gjøre det. Vi går gjerne med på å

kreve kjærlighet av andre, og da synes vi budet er svært berettiget. Men vi glemmer svært ofte at det er vi selv som først skal vise den kjærligheten mot vår neste, som vi vil han skal vise mot oss. Og det er akkurat dette Herren også krever; at hver éneste en skal gjøre det han påbyr. Én dag skal han tale med hvert éneste menneske om dette. "Vi skal alle fram for Kristi domstol, for at enhver kan få igjen de ting som er gjort ved legemet, etter det han har gjort, enten godt eller ondt" (2Kor 5: 10). Merk deg disse ordene: "alle" - "enhver"!

Selv om vi her i livet er blitt dømt, og ved troen på Kristus blitt benådet så vi nå ikke lenger skal dømmes etter loven, så står likevel alltid Guds krav ved makt: At vi alle skal gjøre det han krever. Det taler altså til deg, akkurat "du" som hører Herrens bud. Du skal også gjøre/leve etter dem og elske din neste slik som dette budet krever. Dette er svært viktig å merke seg. For hvis ikke, så tyder det på at du er en hykler (skuespiller) og fariseer. De legger bare byrdene på andre, og rører dem ikke selv med en finger (Mat 23: 4). Budet gjelder alle, det taler til hver éneste en: Dette gjelder akkurat deg! Dette var altså det første vi skulle merke oss.

Det neste er selve budskapet, det som kreves her; nemlig "elske". "Du skal elske din neste!" Herren sier ikke bare at du skal gi din neste mat og drikke, klær og penger, som riktignok alt sammen til visse tider kan være godt og nødvendig. Men han sier: Du skal elske ham! Kjærligheten er selve kilden som alle gode gjerninger skal strømme ut fra. Når det så trengs, gir igjen kjærligheten villig alt som er nødvendig; mat og drikke, klær, hjelp, trøst ... kort sagt: alt godt. Paulus sier i 1Kor 13: "Kjærligheten er tålmodig, og den er vennlig. Kjærligheten er ikke misunnelig. Kjærligheten skryter ikke, er ikke oppblåst. Den oppfører seg ikke usømmelig, søker ikke sitt eget, lar seg ikke opphisse, tenker ikke ut noe ondt. Den gleder seg ikke over urett, men gleder seg i sannheten. Den tåler alt, tror alt, håper alt, utholder alt". Ja, hvem kan regne opp alt det gode kjærligheten utretter?

"Han gir seg selv med liv og sjel, med gods og ære, med all sin kraft, innvortes og utvortes, til sin neste i alt det han trenger. Og det gjelder enten nesten er venn eller uvenn. Han holder ikke tilbake noe som han ikke vil tjene sin neste med. Derfor er der ingen nådegaver eller noe annet som kan sidestilles med kjærligheten. Heller ikke knytter vi bare enkeltstående og spesielle gjerninger eller tjenester til kjærligheten, slik tilfellet er når det gjelder kristenlivets frukter såvel som både nåde- og naturgavene. Der kan det gå på barmhjertighet, tålmod, avholdenhet osv. Kjærligheten gjør alt og tåler alt. Derfor har apostelen her all mulig dekning for å si at alle budene er sammenfattet i dette ordet: Elsk din neste!" (Luther).

Det tredje er budets mål; personen som skal elskes - og han heter "din neste". Gud sier ikke du skal bare elske dine egne barn og slektninger. Eller du skal elske de rike, de mektige, lærde, gode, hellige ... Nei, han sier: Du skal elske din neste, dvs. alle mennesker, selv om det var din uvenn (Luk 10: 29-37). Den sanne kjærligheten og dette største budet taler ikke bare til noen få mennesker, går ikke på utvalgte personer. Den falske, kjødelige kjærligheten derimot ser på personer, elsker bare sine egne og nærmeste, eller de gode og elskverdige. Eller elsker dem bare så lenge en har nytte av personen,

eller kan håpe på noe godt fra den kanten. Når det er slutt på at vi kan regne med å få noen nytte av ham, da er det også slutt på kjærligheten. Men dette budet krever en ubetinget kjærlighet til hvert éne menneske, uten å se etter hvem han er, om han er venn eller uvenn.

For kjærligheten søker ikke etter utbytte eller fordeler - men virker og skaffer utbytte og fordeler. Derfor er den også mest virksom og omsorgsfull overfor fattige, trengende, onde, syndere, dårer, syke og uvenner. For der finner den alltid muligheter til å tåle, lide, utholde, tjene og gjøre vel. Dette budet gjør oss dermed også alle like innfor Gud. Dvs. at når det gjelder kjærligheten, så oppheves all forskjell på mennesker, enten det går på kvalifikasjoner, titler eller embete. For når dette budet er gitt til alle mennesker, og påbyr å elske vår neste, dvs. alle mennesker, så må selv en konge erkjenne at han er skyldig å elske og tjene selv den fattigste tigger. Også på dette området har Kristus vært det aller største eksempel. Selv var han den store Kongen over alle konger, ja, selve Guds Sønn. Likevel lot han seg bli lik de aller største syndere, og tjente dem med sitt liv og sitt blod. Dermed har han gitt oss et forbilde på at slik skulle vi også gjøre, og av hjertet elske alle mennesker, selv de verste. Dette er noe av det som ligger i at vi skal elske vår neste.

Det fjerde og siste vi ser i dette budet er den tydelige rettesnoren eller eksemplet på hva som er den rette kjærlighet til vår neste. Rettesnoren er: "som deg selv". "Du skal elske din neste som deg selv". Her behøver vi ikke være i tvil om hva som er Herrens vilje. Den læren som også er belyst gjennom eksempel er alltid lettest å oppfatte. Og nå gir altså Herren deg i dette budet et virkelig levende og tydelig eksempel; din kjærlighet til deg selv. Akkurat i like stor grad som du elsker deg selv, skal du elske din neste. Hvert eneste menneske vet hvordan han elsker seg selv. Hvor opptatt han hele tiden er med å tenke på sitt eget beste, passer på legemet sitt så det får mat, klær og alt godt. Vokter omhyggelig sitt eget navn og rykte, sin eiendom og forøvrigt alt som er hans. Slik viser den seg; din kjærlighet til deg selv, det kjenner du ganske tydelig. Men så krever Herren i dette budet at du skal elske din neste på akkurat samme måte som du elsker deg selv. Likeså opptatt som du er med å vokte alt ditt eget; ditt legeme, alt du eier, ditt navn og rykte, likeså stor omsorg skal du også vise din neste, når det gjelder hans legeme, eiendom, navn og rykte.

Kunne Gud ha uttrykt sin vilje klarere enn dette? Og i tillegg har Kristus likevel også forklart dette budet med disse ordene: "Alt det dere vil at menneskene skal gjøre for dere, det skal dere også gjøre for dem, for dette er loven og profetene" (Mat 7: 12, Luk 6: 31). Nå kjenner nok hvert menneske med seg selv at de gjerne vil bli elsket, og ikke hatet. Da bør vi selvsagt også elske vår neste, og ikke hate noen. Det dere ikke vil andre skal gjøre mot dere, skal selvsagt heller ikke dere gjøre mot dem. Du vil ikke at andre skal gjøre deg urett, skade deg eller nekte å hjelpe deg når du trenger det. Gjør da selv heller ikke noe slikt! Du vil ikke at andre skal skade deg gjennom harde og bitre ord mot deg. Gjør da heller ikke du dette mot andre! Du vil ikke at andre skal forråde deg, baktale eller sette ut ondt rykte om deg. Gjør da heller ikke du det mot andre! - Slik skal vi oppfatte og omgjøre i praksis disse ordene: "som deg selv" - "Du skal elske din neste som deg selv".

Dette er altså den allmektige Guds høyeste og alvorligste vilje når det gjelder vårt forhold til våre medmennesker. Da Kristus hadde gjentatt dette store hovedbudet: "Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte ...", føyde han til: "Dette er det første og største budet. Men et annet er like stort: Du skal elske din neste som deg selv" (Mat 22: 37-39). Mener så noen at de er en kristen, kjenner Skriften og lever rett, men ikke tar dette budet alvorlig, da er jo all hans gudsfrykt bare hykleri, bare et skuespill. Hva betyr hele vår kristelighet, hvis vi ikke vil gjøre Guds innerste vilje? Og hvis noen nå gjerne vil bli helt sikker på hva det vil si å kjenne og gjøre Guds vilje, da hører han her at det er dette som er Guds høyeste vilje, ja, er et konsentrat av alt Gud krever av oss i loven; at du "elsker din neste som deg selv".

Den selvsikre verden forakter og tramper på dette budet. Det understreker menneskene med hele sitt liv, som først og sist går ut på å tilfredsstille seg selv, bare søke sin egen vinning, nytelse og ære - det får gå som det vil med alle andre. Hva Herren mener om en slik livsstil, og hvordan han én dag skal gjengjelde dette, det har han også forkynt oss. Men selv de som ved Guds nåde har fått en villig ånd, slik at de hver dag ønsker å gjøre Guds vilje, vil nok likevel overfor dette budet måtte erkjenne hvor langt borte de står fra å etterleve Guds lov. Ja, her får vi merke at hele livet vårt er fullt av synd. For ikke en eneste dag elsker vi vår neste som oss selv - og ennå mindre elsker vi Gud av hele vårt hjerte og hele vår sjel.

Og når vi innser dette, hvis vi da skal bli værende i troen, i en virkelig fortrøstning på at vi har Guds vennskap, da er det nok klart vi må ha en annens lydighet som vår rettferdighet. Da må vi nok drives til stadig å omgås med evangeliets ord. Stadig holde opp for oss Guds råd fra evighet av, om å sende sin Sønn under loven for å oppfylle den for oss, for å "kjøpe fri dem som var under loven". Men hvis jeg virkelig kan tro dette så det trøster og gleder mitt hjerte, da kommer dette til å virke en kjærlighet i meg som slett ikke finnes i min natur, og som aldri kan oppnås på noen annen måte.

Før du bryr tankene dine med spørsmål om hvordan du skal få mer kjærlighet, så tenk over hva du selv har opplevd! Var det ikke bare når vi ble riktig lykkelige over nåden, riktig oppglødet i troen - var det ikke da vi også fikk en ny, guddommelig kjærlighet? Var det ikke da vi av en indre trang fikk virkelig nød for at andre måtte bli frelst, og for alt godt for vår neste? Så kommer da altså kjærligheten utelukkende av troen. Kjenner du på at du ikke har den rette kjærligheten, forsøk da aldri på å skulle oppnå den med noe selvalgt arbeide på hjertet ditt.

Husk at det er bare evangeliet om Guds kjærlighet i Kristus som kan virke noen kjærlighet i oss! Og hvis så dette blir holdt levende av Kristi kjærlighet, så husk i alle ditt livs dager hva denne teksten har lært oss; at det er denne kjærligheten levd ut overfor vår neste, som er Guds høyeste vilje og velbehag når det gjelder vårt liv her på jord. Husk på at alle de største og mest iøynefallende gjerningene, som ikke blir til noen nytte for våre medmennesker, ikke betyr noe som helst for Gud. Herren Gud vil at vi skal gjøre vår neste godt, ikke ondt. Men "kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt. Kjærligheten er altså lovens oppfyllelse".